

*„(...) by dać konkretne oblicze
i pamięć historyczną chrześcijaństwu”
(św. Jan Paweł II)*

MUZEUM JANA PAWŁA II

ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 4

S T A Ł O W A W O Ł A

INFORMATOR

MUZEUM JANA PAWŁA II

Z HISTORII POWSTANIA

Muzeum Jana Pawła II zostało powołane do istnienia 4 listopada 2009 r. dekretem ks. bpa sandomierskiego Krzysztofa Nitkiewicza. Podstawę kolekcji stanowią zbiory ks. prof. Wilhelma Gaja-Piotrowskiego, głównego pomysłodawcy muzeum. Prace przy jego tworzeniu powierzono parafii konkatedralnej, Kapituła Stalowowskiej, Muzeum Diecezjalnemu w Sandomierzu we współpracy z Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli. Na czele zespołu realizującego to przedsięwzięcie stanął Jego Ekscelencja ks. bp Edward Frankowski, wieloletni duszpasterz w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski, przy którym muzeum ma siedzibę (parter Domu Katechetycznego). Muzeum zostało otwarte i poświęcone 16 października 2010 r., w rocznicę wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową.

IDEA WYSTAWY: Historia budowy kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski, dziedzictwo kulturowe związane z papieżem Janem Pawłem II oraz działalność stalowowskiej podziemnej Solidarności zostały przedstawione na wystawie w taki sposób, aby treści przekazać w sposób zróżnicowany, dostosowany do odbiorców w każdym wieku, zarówno uczniów wszystkich typów szkół i przedszkoli, jak i osób dorosłych, całych rodzin, seniorów i niepełnosprawnych.

TREŚĆ I FORMA: Wystawa przypomina papieskie nauczanie, jako duchowy testament, ujęte w lekcje tematyczne: człowiek, Ojczyzna, Kościół, rodzina, młodość, miłość, przebaczenie, pokój, wolność, radość, dialog. Wielkoformatowe fotografie i cytaty z papieskich wystąpień ilustrują przedstawione zagadnienia. Na tym tle zaprezentowane zostały pamiątki związane ze św. Janem Pawłem II. Ukazane też zostały związki Jana Pawła II ze Stalową Wolą datujące się od czasu poświęcenia nowowybudowanego kościoła w 1973 r. Ostatni etap tworzenia muzeum został zrealizowany w 2016 r. w ramach projektu „Patriotyzm Jutra”, którego rezultatem jest ekspozycja „A jutro jest nieznane. Podziemna Solidarność w Stalowej Woli w latach 1982-1989”. Wzrost edukacyjny wystawy wzrasta dzięki projekcom filmowym w specjalnie wydzielonej sali.

Organizatorzy:

Parafia Matki Bożej Królowej Polski
Kapituła Konkatedralna w Stalowej Woli
Muzeum Diecezjalne w Sandomierzu
Muzeum Regionalne w Stalowej Woli

Scenariusze wystaw:

ks. Andrzej Rusak, Lucyna Mizera,
Anna Garbacz, ks. Stanisław Gurba

Aranżacje plastyczne:

Anna Skołożyńska-Cieciera
Koza Nostra Studio
Magnum-Art Bartosz Cebula

Darczyńcy: ks. bp Edward Frankowski, ks. bp Marian Zimałek, ks. Wilhelm Gaj-Piotrowski, ks. Jacek Uliasz, ks. Andrzej Rusak, Ewa Kuberna, Kazimierz Rostek, Teresa Mierzwa i inni.

UKŁAD EKSPOZYCJI

Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli mieści się na parterze Domu Katechetycznego przy bazylice konkatedralnej. Zbiory eksponowane są w siedmiu salach wystawowych z wąskimi przejściami, dostępna jest sala kinowa oraz korytarz, w którym została przedstawiona historia budowy świątyni stalowowolskiej.

BUDOWA KOŚCIOŁA: [1] Fotografie w korytarzu ukazują związki Jana Pawła II ze Stalową Wolą sięgające czasów poświęcenia zbudowanego po wielu latach trudów kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski (2 grudnia 1973 r.). Papież wracał wspomnieniami do tego faktu podczas pielgrzymek do Polski, gdy gościł w diecezji przemyskiej, a potem sandomierskiej, jak również przy spotkaniach z pielgrzymami ze Stalowej Woli w Watykanie. Wyeksponowane zdjęcia ilustrują historię budowy i poświęcenie kościoła. Na wielu z nich można zobaczyć kardynała Karola Wojtyłę, bpa Ignacego Tokarczuka – ordynariusza diecezji przemyskiej, księży pracujących wówczas w Stalowej Woli i tłumy wiernych, którzy przybyli na uroczystości poświęcenia kościoła. W korytarzu została umieszczona także galeria portretów ludzi zasłużonych dla stalowowolskiej kultury i Kościoła, m.in. ks. Józef Skoczyński, pierwszy proboszcz w hutniczym mieście.

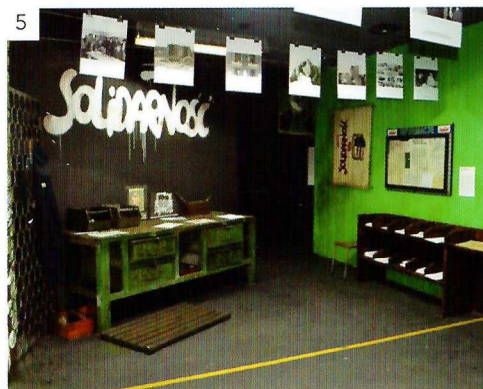
PAPIEŻANY: [2] Sala okrągła przypomina nauczanie Jana Pawła II, jako duchowy testament. Główny napis: *Totus Tuus* – Cały Twój – określa myśl przewodnią życia Jana Pawła II i jego zawierzenie się Maryi. Te słowa Jan Paweł II wybrał do swojego herbu papieskiego. Na tle

fotografii i cytatów papieskich zaprezentowane zostały pamiątki osobiste po św. Janie Pawle II, tj. biała sutanna z pelerynką, piuska, naczynia liturgiczne i bielizna ołtarzowa, a także talerz i widelec, których używał podczas obiadu, gdy gościł w Sandomierzu podczas VII Pielgrzymki do Ojczyzny w 1999 roku. Eksponowana jest także srebrna róża, przygotowana przez Cezarego Łutowicza jako dar dla Ojca Świętego z okazji nadania mu 31 grudnia 2003 r. tytułu Honorowego Obywatela Miasta Stalowej Woli.

SANTINI: [3] W kolejnej sali wystawowej prezentowany jest unikatowy i pełny komplet obrazków (tzw. „santini”) związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego, wydawanych przez Tipografię Poliglotta Vaticaną przez cały okres pontyfikatu św. Jana Pawła II. Poprzez obraz awersu i świąteczne życzenia na rewersie „santini” dopełniają przesłanie nauczania papieża i stanowią ważny element dziedzictwa kulturowego i duchowego naszego Wielkiego Rodaka.

NUMIZMATY: [4] Kolekcja numizmatów upamiętniających ważne wydarzenia z dziejów pontyfikatu papieża Polaka została wyeksponowana w trzeciej sali. Monety, medale i plakietki przenoszą zwiedzających do czasów dawnych, przypominają pielgrzymki papieskie, jubileusze Kościoła, rocznice religijne, pozostające w relacji do papieskiego nauczania.

SALA KINOWA: To łącznik między wystawą papieską a ekspozycją poświęconą działalności stalowowolskiej podziem-

nej Solidarności, gdzie wyświetlane są dwa kilkuminutowe filmy: „Papież wolności” i „Podziemna Solidarność”.

NARZĘDZIOWNIA: [5] NSZZ Solidarność w Stalowej Woli zawiązała się w Hucie Stalowa Wola na wydziale M-01, czyli Narzędziowni. W sali wyeksponowane są fotografie, biuletyny, prasa, sztandary oraz dokumenty związane z legalną działalnością Solidarności.

MIESZKANIE OPOZYCJONISTY: Wyobraża pomieszczenie, które po 13 grudnia 1981 r. stało się miejscem zebrania opozycjonistów. Bywało podziemną drukarnią, punktem kolportażu wolnych publikacji, ale także terenem rewizji, aresztowania domowników.

CELA WIEZIENNA: Z oryginalnymi pryzami więziennymi upamiętnia aresztowania kobiet i mężczyzn za działalność opozycyjną wobec reżimu komunistycznego. Na ścianie umieszczono pełną listę osób internowanych ze Stalowej Woli i okolic. W gablocie natomiast umieszczono bezcenne pamiątki, wykonane przez stalowowolskich opozycjonistów w więzieniach. Przed wejściem do celi wyeksponowano ubrania, które nosił bł. ks. Jerzy Popiełuszko, męczennik okresu komunizmu. Są to: koszula kapłańska, sweter oraz spodnie. W gablocie natomiast znajduje się list potwierdzający autentyczność prezentowanych przedmiotów.

DOKCh: Duszpasterski Ośrodek Kultury Chrześcijańskiej – mieścił się na plebanii, a potem w budynku przeznaczonym obec-

nie na muzeum. Ośrodek organizował spotkania ze znanymi ludźmi, wykłady i konferencje, spotkania towarzyskie oraz wyjazdy wakacyjne dla młodzieży. Na ekranie dotykowym prezentowane są filmy, które przybliżają historię tamtych lat.

Na ścianach w przejściach między salami wyeksponowano m.in. dokumenty represji, cenzurowaną korespondencję, a także znaczki i pocztówki świąteczne drukowane i kolportowane przez podziemną Solidarność w Stalowej Woli.

STRAJKI 1988: To przełomowe wydarzenie. Szczególne znaczenie miał strajk podjęty 22 sierpnia 1988 r. w Hucie Stalowa Wola. Jego etapy ilustrują plansze rozmieszczone w tej sali. Na ścianie natomiast powstała oryginalna dokumentacja – odciski rąk uczestników strajku, którzy byli obecni na wernisażu wystawy.

PORTRETY: [6] Z ostatniej sali wychodzi się „ku wolności”. Na ścianie korytarza umieszczono portret ks. abp. Ignacego Tokarczuka z odznaczeniem Orderem Orła Białego wraz z listem napisanym 15 lipca 2006 r. do ks. bpa Edwarda Frankowskiego, w czasach komunizmu „nielegalnego” proboszcza kościoła pw. Matki Bożej Królowej Polski w Stalowej Woli. List nawiązuje do wydarzeń stalowowolskich z lat 1982-1989: „w dowód uznania i wdzięczności przekazuję portret odznaczony Orderem Orła Białego, wspólnie wypracowany naszą służbą Bogu, Kościołowi i Polsce w czasach niesłuchanie trudnych”.

Edukacja jest ważnym zadaniem realizowanym tak przez szkoły, jak i muzea. Misją obydwu instytucji jest uświadomienie młodym ludziom znaczenia dziedzictwa kulturowego, kształtowanie postaw społecznych, obywatelskich i patriotycznych oraz nauczanie historii i jej różnorodnych oddziaływań na teraźniejszość.

Celem muzealnych działań edukacyjnych jest upowszechnienie lokalnego dziedzictwa kulturowego związanego z tworzeniem struktur kościelnych w hutyńskim mieście, propagowanie i aktualizowanie nauczania św. Jana Pawła II we współczesnym świecie, integracja społeczności związanych z historią stalowolskiej podziemnej Solidarności i umożliwienie nabycia nowych kompetencji szerokiemu gronu odbiorców.

Bazując na potencjale wystaw stałych tworzymy kompleksowe programy edukacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych i społecznych: dzieci, młodzieży, nauczycieli, dorosłych, seniorów,

rodzin, osób z niepełnosprawnościami. W ramach programu prowadzone są lekcje muzealne połączone z dyskusją, warsztaty historyczne i plastyczne, terenowe warsztaty historyczne, panel międzypokoleniowy.

Muzeum kojarzy Ci się wyłącznie z pokazywaniem eksponatów, stałymi i niezmiennymi wystawami, osobami pilnującymi, aby niczego nie dotykać? Nie w naszym muzeum. Nasze zbiory nieustannie są wzbogacane dzięki darczyńcom przekazującym nam swoje pamiątki z przeszłości. Zanim jednak trafią na wystawę muszą one pokonać sporą drogę. Są one gromadzone, opracowywane, eksponowane, aż wreszcie wykorzystywane do edukowania dzieci, młodzieży i dorosłych.

Podajemy też współpracę z instytucjami kultury, szkołami, a także osobami indywidualnymi; koordynujemy współpracę międzypokoleniową. Rezultaty tych działań w postaci nagrań multimedialnych, filmów, reportaży, prezentujemy w sali kinowej naszego muzeum i na stronie internetowej.

Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli
ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 4
e-mail: muzeumjp2stalowawola@gmail.com
Rezerwacje dla grup zorganizowanych:
+48 663 212 770 (ks. Stanisław Gurba)

Oferta edukacyjna dostępna na stronie:
<http://bazylikastw.pl/muzeum-jana-pawla-ii/>

Godziny otwarcia:

wtorek	10:00-14:00
czwartek	10:00-14:00

Tekst informatora: ks. Stanisław Gurba

Współpraca: ks. Andrzej Rusak

Korekta: Jadwiga Borowska SNMPN

Fotografie: S. Gurba

Druk: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia
w Sandomierzu

© Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli 2018

Informator opracowano na podstawie materiałów drukowanych oraz archiwalnych dostępnych w Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli.